

Jelentés
a Geopark Magyar Nemzeti Bizottság 2022-2023. évi munkájáról

A Geopark Magyar Nemzeti Bizottság megalakulása, működése

A Geopark Magyar Nemzeti Bizottság (a továbbiakban: Geopark MNB) az *UNESCO Magyar Nemzeti Bizottságról* szóló 299/2021. (VI. 1.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) alapján az *UNESCO Magyar Nemzeti Bizottság* (a továbbiakban: UMNB) állandó szakbizottságaként működik. A Geopark MNB feladatköre a *Magyar Geopark Bizottság*éval (amely a Kormányrendelet hatályba lépéséig működött az UMNB kezdeményezésére, az akkori Földművelésügyi Minisztérium által 2016-ban létrehozott testületként) folytatólagos.

A Geopark MNB feladatkörét és kötelezettségeit a Kormányrendelet határozza meg, amely szabályozza a Geopark MNB működésével kapcsolatos egyes kérdéseket is. Ennek értelmében a bizottság elnökét a természetvédelemért felelős miniszter – az UMNB elnökével egyetértésben – kéri fel négy éves időtartamra. Titkársági feladatainak ellátását a természetvédelemért felelős miniszter biztosítja.

Tagjai a geoparkok és a geoparkok területe által érintett nemzeti park igazgatóságok képviselői, valamint az *UNESCO Nemzetközi Földtudományi és Geoparki Programjának* (International Geoscience and Geoparks Programme, a továbbiakban: *IGGP*) hazai végrehajtásában érintett szakterületeknek – a Geopark MNB elnöke által felkért – szakértői. A Bizottságnak jelenleg 7 alaptagja, 8 szakértői tagja (így összesen 15 szavazati jogú tagja) van, valamint további 7 személy állandó meghívottként, tanácskozási joggal vehet részt ülésein.

Az MGB-vel összevetve a Geopark MNB tagságának személyi összetétele jelentős átfedést mutat. Elmondható továbbá, hogy az MGB-ben képviselt szakmai területek (geológia, földtudományi értékvédelem, környezeti nevelés, turizmus) továbbra is képviseltek a Geopark MNB szakértői tagjain keresztül. Az állandó meghívottak tekintetében pedig továbbra is megmaradt a kapcsolat a világörökségi szakterülettel és más UNESCO szakbizottságokkal.

A Geopark MNB a Kormányrendelet által biztosított felkészülési időszakot kihasználva, 2022. év elején kezdte meg ügyrendjének és első, 2023-2024 évekre vonatkozó munkatervének kidolgozását, valamint tagjainak felkérését. Az alapidokumentumokat a tagság véleményezte. A Bizottság első ülését 2023. február 14-én tartotta meg, a Pál-völgyi-barlang Látogatóközpontban.

Szakmai feladatok ellátása

A Geopark MNB feladatkörét és kötelezettségeit a Kormányrendelet határozza meg, ennek megfelelően az IGGP magyarországi végrehajtásáért felelős testületként véleményező, javaslattevő és döntés-előkészítő feladatokat lát el.

Tárgyidőszakban számos alkalommal tájékoztattuk tagságunkat a hazai földtudományi szakmai szervezetek és az UNESCO témába vágó aktualitásairól. Közreműködtünk a 2022. és 2023. évi „A földtudományi sokféleség világnapja” kapcsán megvalósuló konferencial és terepei programok népszerűsítésében. Egyeztetéseket folytattunk a Sopron térségében geoparkot létrehozni tervező Soproni Egyetem Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar Ökológiai Gazdaságtan Intézetének munkatársával.

A V4 országok (Csehország, Lengyelország, Magyarország, Szlovákia) geopark hálózatai – a Szlovák Köztársaság Környezetvédelmi Minisztériuma és a Szlovák Környezetvédelmi Ügynökség kezdeményezésére – 2023. május 10-én, Selmecebányán tartott nemzetközi találkozó keretében együttműködési szándéknyilatkozatot írtak alá. Az együttműködés célja, hogy a hálózatok megosszák egymással a – nemzeti szintű, valamint az UNESCO Globális Geopark (a továbbiakban: UGGp) címmel rendelkező – geoparkok létrehozásával, működtetésével és fejlesztésével kapcsolatos tapasztalataikat és közösen lépjenek fel a geoparkok ismertségének növelése érdekében. A Geopark Magyar Nemzeti Bizottság képviselőjében Balczó Bertalan elnök úr látta el kézjeggyel a memorandumot.

Az UMNB és a Varázslatos Magyarország 2023-ban ismét közös fotópályázatot hirdetett, mellyel idén a földtudományi sokféleséget vette fókuszába. A Geopark MNB titkára részt vett a pályázati kiírás megfogalmazásában és a beérkezett pályamunkák elbírálásában. A pályázati feltételeknek megfelelő pályaművek kis számára való tekintettel a pályázatot a kiírók három fordulót követően felfüggesztették.

A Geopark MNB egyik alapfeladatákként közreműködik az aspiráns UNESCO Globális Geoparkok (a továbbiakban: aUGGp) pályázati anyagának értékelésében. Tárgyidőszakon belül a Bükk-vidék aUGGp jelentkezési folyamatában volt szükség a Geopark MNB közreműködésére a dokumentáció szakmai áttekintése és a jelentkezési dokumentáció UNESCO részére történő benyújtásához történő szakmai hozzájárulás megadása formájában.

Budapest, 2023. október